

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Christina Bratt, (chrma39), Sektionsledare
Granskad av: Tomas Nilsson, (tomni7), Överläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-02-04

Giltig till: 2027-02-04

Dränageinläggning inom radiologi Borås

Förändringar sedan föregående version

Lagt till metod för suprapubisk inläggning av urinkateter.

Ställningstagande om stråldos till foster, samt frågor om längd och vikt. Även fråga om graviditet. Exponeringsparametrar är under bearbetning

Ansvarsfördelning mellan personal förtydligad. Läkemedel preciserade.

Sammanfattning

Beskrivning av utförandet vid inläggning av dränage i buk, gallblåsa eller gallgångarna, eventuellt permanent stentinläggning PTC, samt cholangiografi på angio/intervention inom radiologi Borås.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version	1
Sammanfattning	1
Förutsättningar	2
Genomförande.....	3
Dränageinläggning	3
Gallblåsedränage, nyinläggning	3
Gallvägsdränage	5
Perkutan transhepatisk cholangiografi -PTC.....	5
Cholangiografi, peroperativ.....	7
Cholangiografi, postoperativ	8
Suprapubisk inläggning av kateter i urinblåsan, nyinläggning	9
Dokumentinformation.....	11

Förutsättningar

Generella förberedelser och riktlinjer

[Biopsier, punktioner och dränage via radiologi, förberedelser och eftervård vid SÄS](#)

Kontrast

[Kontrastmedel vid vissa röntgenundersökningar](#)

[Kontrastmedelsinducerad nefropati \(KMN\) – prevention vid kontrastmedelsundersökning, SÄS](#)

[Jodkontrast när patienter är under thyreoideautredning eller radiojodbehandling](#)

Transport

[Övervakning av patient vid undersökning och/eller intern transport mellan verksamheter inom SÄS Borås](#)

Strålskydd

Indikation

Finns risk för stråldos till foster?

Patienten

Fråga om längd och vikt

Fråga kvinnor mellan 15–50 år om graviditet

Genomförande

Dränageinläggning

SoS kod 940 51

Abscess eller andra vätskefyllda hålrum i buk eller pleura (synlig med ultraljud).

Gallblåsedränage, nyinläggning

SoS kod 942 51

Cholecystit hos patient som ej ska opereras.

Material

- Punktionsset
- Subkutan bedövning, ex Xylocain 10mg/ml
- Punktionål 18G
- Ledare Amplatz Super Stiff 75 cm
- Eventuellt dilatator
- Pyelostomi kateter 8,5 F, kan behövas större storlek
- Mellanstycke
- Uribag
- Förband
- Etikett för märkning av dränage
- Descutan
- Klorhexidinsprit
- Kontrastmedel, ex Omnipaque 300mgI/ml
- Ultraljud
- Ultraljudskit

Uppdukning

Steril sköterska dukar upp sterilt.

Sker på sterilt underlag.

Assisterande sköterska och läkare har steril rock, sterila handskar + mössa.

Patienten

Osteril sköterska förbereder patienten.

Ska vara förberedd enligt föreskrifter:

- ID-kontroll
- Informera om behandlingen/ingreppet

- Kontrollera blödningsstatus
- Kontrollera om patienten fastar
- Patienten ligger på bordet så att abscessen är åtkomlig
- Ultraljudskontroll före steril klädsel
- Tvätta med Descutan över det aktuella området som läkaren kontrollerat med ultraljud

Journal typ

Melior

Osteril sköterska dokumenterar journal i Melior.

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar.

Undersökning

- Tvätta aktuellt område med Klorhexidinsprit
- Klä med sterilt lakan
- Montera nålförare, klä in introducer
- **Assistera:** bedövning- skalpell- nål – kontrast - ledare- kateter- kontrast
- Koppla mellanstycket och uribag till katetern
- Fixera med lämpligt förband, märk katetern

Bildtagning

Opererande läkare ansvarar för bildtagning

- Läkaren genomlyser, injicerar kontrast manuellt och exponerar inne på labbet

Exponeringsparametrar

Under bearbetning

Avsluta undersökningen

- Spara bild i modaliteten (Store Monitor)
- Signera journal av sköterska och läkare
- Ring avdelningen för hämtning av patient

Gallvägsdränage

SoS kod 490 00

Perkutan transhepatisk cholangiografi -PTC

SoS kod 491 00

Ikterisk patient i väntan på operation alternativt permanent lösning med stent.

Material

- Punktionsset
- Mikropunktionsset nef.
- Special needle 20G, 15cm
- Ledare Amplatz Super Stiff 145 cm
- Eventuellt Starter ledare 180 cm
- Eventuellt hydrofil ledare 180 cm
- Introducer 9 F
- Rak kateter 65 cm utan sidohål
- Gallvägskateter
- Nålförare/ ultraljud
- Steril ultraljudskit
- Subcutan bedövning, ex Xylocain 10mg/ml
- Uribag
- Mellanstycke
- Förband
- Descutan
- Klorhexidinsprit
- Kontrastmedel, ex Omnipaque 300mgI/ml

Vid inläggning av stent

- Stent
- Ballongkateter
- Manometer alternativ 10ml spruta

Uppdukning

Steril sköterska dukar upp.

Sker på sterilt underlag.

Assisterande sköterska och läkare har steril rock och sterila handskar.

Patienten

Osteril sköterska förbereder patienten

- Ska vara förberedd enligt föreskrifter
- ID-kontroll
- Informera om ingreppet
- Fråga om allergi och diabetes
- Ska ligga i ryggläge
- Ultraljudskontroll och märkning före steril klädsel
- Tvätta med Descutan

Journaltyp

Melior

Osteril sköterska dokumenterar journal i Melior.

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar.

Undersökning

- Tvätt med med Klorhexidinsprit
- Klä med sterilt lakan
- Montera nålförare, klä in transducer
- **Assistera:** bedövning- skalpell- nål – kontrast - ledare- introducer- kateter - kontrast.
Läkare bestämmer om kateter skall vara öppen eller stängd
- Fixera med lämpligt förband, märk kateter

Vid eventuell stentimplantation

- Läggs stent på plats över ledare
- Kontroll av stentläge
- Sedan lämnas en gallvägsdränagekateter på plats

Bildtagning

Opererande läkare ansvarar för bildtagning

- Läkaren genomlyser, injicerar kontrast manuellt och exponerar inne på labbet

Exponeringsparametrar

Under bearbetning

Avsluta undersökning

- Genomlysningsbilder sparas som dokumentation
- Anestesipersonal kör patient till postop
- Journal signeras av sköterska och läkare

Eftervård

Sängläge minst 4 tim. eller enligt ordination av anestesiläkare pga. EDA.

Öppet eller stängt dränage samt spolning enligt ordination av radiolog.

Cholangiografi, peroperativ

SoS-kod 453 000

Frågeställning

Kontroll av gallgångarna under pågående operation.

Undersökning Borås

- Operation förvarnar till läkargranskningen om att undersökning skall utföras.
- Radiolog gör ID-kontroll gentemot remiss och monitor. Startar undersökningen.
- Genomlysningsbilder tas av radiolog. Under undersökningen sparar läkaren JPEG-bilder.
- Genomlysningstid ombesörjes av undersköterskan på operation. Registreras i separat loggbok.

Undersökning Skene

- Operation förvarnar om att undersökning skall utföras.
- Fixpersonal ansvarar att starttid markeras i undersökningskortet och gör ID-kontroll gentemot remiss.
- Radiolog tillkallas och granskar genomlysningssekvensen från operation. Är radiologen i Skene upptagen kontaktar operationspersonalen radiolog i Borås för granskning. Arkivering av bilderna görs av operation. Operation ringer när detta är färdigt och meddelar samtidigt vilken radiolog som varit inblandad.

Sköterska eller undersköterska ansvarar sedan för att stopptid markeras efter det att bilderna arkiverats i PACS:et samt att involverad radiolog skrivs in i remissanteckningarna.

Om ej radiolog finns tillhands i Skene hanteras undersökningen via Borås.

Dokumentation

Notera i remissanteckningarna vilken radiolog som har varit involverad i undersökningen. Den som sätter stopptid har detta ansvar. Checklista används av granskande radiolog.

Operationspersonalen dokumenterar angående kontrast.

Cholangiografi, postoperativ

SoS kod 454 000

Frågeställning

Misstänkt kvarvarande sten i choledocus.

Undersökning

Material

- Plastat underlag
- Peang
- Handskar
- Kompresser
- 20 ml spruta
- Kontrast
- Klorhexidinsprit till tvätt av katetermynning

Uppdukning på rent underlag.

Patienten

Patienten iklädd patientskjorta.

Ryggläge på genomlysningsbord.

Kontrollera eventuell tidigare kontrastmedelsreaktion.

Bildtagning

Opererande läkare ansvarar för bildtagning

- Ta bort påse, sätt peang på katetern
- Tvätta katetermynning
- Applicera spruta med kontrast
- Läkaren genomlyser, injicerar kontrast manuellt och exponerar inne på labbet

Exponeringsparametrar

Under bearbetning

Avsluta undersökningen

Sätt på påse.

Dokumentation

I RIS angående allergi och kontrast.

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar.

Suprapubisk inläggning av kateter i urinblåsan, nyinläggning

SoS kod

Frågeställning

Hjälp med suprapubisk inläggning av kateter i urinblåsan, tex pga avvikande anatomi

Material

- Punktionsset
- Subkutan bedövning, ex Xylocain 10mg/ml 10-20ml
- Punktionål 18G
- Ledare Amplatz Super Stiff 75 cm
- Dilatatorer, fråga läkaren om storlekar
- Pyelostomi kateter 12F eller större, fråga läkaren
- Mellanstycke
- Uribag
- Förband
- Etikett för märkning av dränage
- Descutan
- Klorhexidinsprit
- Kontrastmedel, ex Omnipaque 300mgI/ml, 20-50ml
- Ultraljud
- Ultraljudskit
- Ev 250 ml NaCl uppvärmd till 38°C, kan behövas om blåsan ej är fylld

- Ev introducer från ett micropunktionsset 4F S-MAK, "kärl", kan behövas vid svår access in blåsa

Patienten

Osteril sköterska förbereder patienten

- Ska vara förberedd enligt föreskrifter, kommer till radiologin via urologmottagning, behöver ej vara fastande eller premedicerad
- ID-kontroll
- Kontrollera PK värde
- Informera om ingreppet
- Ska ligga i ryggläge
- Ultraljudskontroll och märkning före steril klädsel, KAD bärare skall ha haft stängd KAD i två timmar före undersökningen om möjligt. Assistera läkaren med uppvärmd NaCl vid behov av ytterligare fylld blåsa. Häll tex upp NaCl i ronskål och fyll därifrån en 60ml spruta med konfattning
- Tvätta med Descutan

Journaltyp

Melior

Osteril sköterska dokumenterar journal i Melior.

Vid avsteg från metoden ska orsaken till detta dokumenteras i remissanteckningar.

Uppdukning

Steril sköterska dukar upp.

Sker på sterilt underlag.

Assisterande sköterska och läkare har steril rock och sterila handskar.

Undersökning

- Tvätt med med Klorhexidinsprit
- Klä med sterilt lakan
- Montera nålförare, klä in transducer
- **Assistera:** bedövning- skalpell- nål – kontrast - ledare- (ev introducer)-dilatorer- kateter - kontrast.
- Fixera med lämpligt förband, märk kateter
- Koppla på mellanstycke med uribag på kateter

Bildtagning

Opererande läkare ansvarar för bildtagning

- Läkaren genomlyser, injicerar kontrast manuellt och exponerar inne på labbet

Exponeringsparametrar

Under bearbetning

Avsluta undersökningen

- Spara bild i modaliteten (Store Monitor)
- Signera journal av sköterska och läkare
- Ring urologmottagning för hämtning av patient, det går även bra med transportör, patienten har ej sängläge efter undersökning om inte läkaren ordinerar annat

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Christina Bratt, röntgensjuksköterska, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Tomas Nilsson, överläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Innehållsgranskare

Tomas Nilsson, överläkare, Bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok angio/intervention, dränageinläggning, dränage, nyinläggning, gallblåsedränage, gallvägsdränage, Cholangiografi

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Christina Bratt, (chrma39), Sektionsledare

Granskad av: Tomas Nilsson, (tomni7), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-514148307-65

Version: 12.0

Giltig från: 2025-02-04

Giltig till: 2027-02-04